

Előfizetési árak:	
Egy évre	4 frt
Fél évre	2 "
Negyed évre	1 "

Szerkesztőség:
Kurcaparti-utca 31. szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények és az előfizetési pénzek is küldendők.

SZENTESI LAP

VEGYES TARTALMU HETI KOZLÖNY.

Hirdetésekre nézve a lap egy oldala 18 helyre van beosztva. Egy hely ára bélyegdíj nélkül 90 kr. Bélyegdíj minden beiktatástól külön 30 kr.

Nyiltér-ben minden egyes sor közlése 30 kr. Bérmentetlen levelek csak ismert kezektől fogadtnak el. Kéziratok vissza nem adatnak.

MEGJELEN MINDEN SZOMBATON.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
SIMA FERENC.

EGYES SZÁM ÁRA 8 KRAJCÁR.

Előfizetési felhívás

SZENTESI LAP

1887. évi
XVII. ÉVFOLYAMÁNAK
első negyedére.

Lapunk azon t. előfizetőit, kiknek előfizetése m. hó végével lejárt, fölkérjük az előfizetések mielőbbi megújítására, nehogy a lap pontos szétküldésében fönakadás történjék.

Előfizetési árak:

Egész évre	4 forint.
Félévre	2 "
Negyedévre	1 "

A SZENTESI LAP,
kiadóhivatala.

Szentés, 1887. jan. 5.

A vasut építése érdekében rohamosan haladnak az előkészítés munkálatai. — A m. kir. államvasutak igazgatósága f. hó 14-ére tűzte ki a vasut forgalomban tartása iránt kötendő szerződés pontozatainak tárgyalását.

Az államvasut igazgatósága megküldte a végrehajtóbizottságnak azon szerződés-formátumot, mely szerint ő a forgalmi szerződést megkötni akarja, s melylyel szemben kell majd a végrehajtó bizottságnak állást foglalni.

Azontúl, hogy sikertült a vasutügyi végrehajtó bizottságnak a kormányt megnyerni arra, hogy ezen vasuthoz 100 ezer forinttal hozzájárul, és sikerült a műszaki tanácstól kieszközölni a beleegyező szakvéleményt arra, hogy a vasuti töltés az 1881-iki vízszin alatt épülhessen s ez által sikerült az építési költséget közel 100 ezer fttal lejjebb szállítani; ezen alig remélt kedvezmények kieszközölése után, most az üzembentartási szerződés megkötésénél vár a bizottságra a legnehezebb feladat; mert az üzembentartási szerződés feltételeitől sok, s mondhatni minden függ, hogy a vasut kellőleg jövedelmezzen.

Az államvasutak igazgatósága a szállítási díjtételek megállapítására forcierozza a szerződés kötésénél az állam érdekét, s valóban a vasut jövedelmezősége az első tekintetre attól látszik függni, hogy mekkorák azon összegek, melyek a szállítmányok után szedetnek. — Mi azonban sem a kincstár, sem Szentés érdekét nem ebben látjuk a vasut jövedelmezőségére nézve egyedül biztosítva, hanem első feltételnek tartjuk azt, hogy Pest felé mily csatlakozás mellett és naponta hányszor fog a vasut közlekedni?

Ettől függ vasutunk életrevalósága és jövedelmezősége is; mert, ha mi arra akarunk számítani, hogy Szegvár, Mindszent, Mágocs, Derekegyháza szállítmányai és személyi forgalma föltétlenül Szentéshez kötéssék, akkor gondoskodnunk kell, hogy a vasut-járatás úgy a szállításra nézve, mint a

személyi közlekedetés tekintetében a lehető legnagyobb kényelmet biztosítsa.

S ez a kényelem abból áll, hogy aki hozat, vagy vitet valamit, az gyorsan érjen rendeltetése helyére és aki utazik, mindig mehessen, amikor akar.

A vasut-igazgatóság szerződés-pontozataiban erre nézve nincs határozott kötelezettség fenntartva az állammal szemben, hanem csak az van, hogy a naponta egyszer, vagy többször-járatás a forgalom fejlődéséhez képest állapittatik meg.

Mi azon meggyőződésben vagyunk, hogy itt a forgalmat az biztosítja, ha a vasut naponta minél többször közlekedik, s ez nem csak a vidékkel szemben áll így, de áll a helybeli forgalomra is, melynél a szentesi vasutnak a tiszai közlekedés erős concurrence lesz, ha a vasuti közlekedés gyér és vonatott lenne.

A bizottság tehát, minden más feltétellel szemben, legfőbb figyelmét ide fordítsa, s oda törekedjék, hogy már az üzembentartási szerződésben köteleztessék az állam naponta kétszer rendszeren, és amennyiben lehetséges, ezen túl az éjjeli közlekedést teljesíteni, ha nem is minden nap; de legalább hetenkint háromszor.

Igy biztosítva lesz Szentés számára a vidék forgalma minden körülmények között. És biztosítva lesz az, hogy Szentésre nézve nemcsak közvetve, mint hatalmas közlekedési eszköz; de mint jövedelmi forrás is külön áldás lesz a vasut.

— A szentesi hitelszövetkezet alapszabályait a szegedi törvényszék nem hagyta jóvá s az intézetnek cégjegyzése előtt az alapszabály újból a közgyűlés elé viendő. A törvényszék idevonatkozó végzése a következő képpen szól:

„Mielőtt ezen bejegyzés tárgyában érdemleges intézkedés tétetnék, miután a kereskedelmi törvény 225-ik §-a 10-ik pontja értelmében az alapszabálybani cégjegyzés módja mindenestre megállapítandó, az ezen bejelentéshez csatolt .i. a. alapszabályokban pedig megállapított, hogy a cégjegyzésre kik jogosultak, azonban a cégjegyzés módja megállapítva nincs, felhívatik az igazgatóság, miszerint az alapszabályok 5. §-ának kiegészítéssel annak meghatározását, vajon a cégjegyzésre jogosult igazgató, esetleg aligazgató a szövetkezet cégét a címbélyeg előnyomásával, avagy a cég szövegének előírása mellett fogják-e jegyezni? a közgyűlés által állapittassa meg, az alapszabályokba pótlólag vegye fel, az alapszabályokat pedig szorgosan vizsgálta, hogy a közgyűlési jegyzőkönyvben foglalt módosítások és kijavításoknak mindenképpen megfeleljen, hogy pl. az alapszabályok 14. §. 6. bekezdése a közgyűlés által következőképp módosított: „Ezen esetekben a betett pénzekkel, — mig az alapszabályok 14. §. megfelelő szakasza így szól: „Ezen esetekben a betett tőkéről” stb. — tehát az ilyen, netalán több helyt is előforduló eltérések, kijavítandók. Miről stb.

Ezek szerint a szövetkezet igazgatósága a törvényszék által tett kifogások pótlása végett közgyűlést fog összehívni, melyen az alapszabály revidálása is pótolva lesz.

Mi ezen alapszabály-revidálással szemben egy fontos körülményre hívjuk föl úgy az igazgatóság, mint a részvényesek figyelmét, s ez az, hogy a múlt év dec. 12-én elfogadott alapszabályban a vidéki részvényesekre nézve egy terhes, általom minden oldalról kifogásolt pont van, melynek megváltoztatása az intézet érdekéből kívánatos. Az van ugyanis az alapszabályban, hogy: „a közgyűlésen csak személyesen gyakorolhatják jogukat a részvényesek;” ezzel tehát ki van zárva azon, a pénzintézetek által általánosan bevett gyakorlat, hogy a részvényesek képviselhetessék magukat s így képviseltetés útján gyakorolhassák szavazati jogukat a közgyűlésen. Ez által az a vidéki részvényes, ki mértföldekre lakik Szentéstől, meg van fosztva attól, hogy részvénye arányában befolyást gyakorolhasson az intézet vezetésére; mert Pestről, vagy Orosházáról, de a szomszéd községekből is, ha az idő rossz, az ut járhatlan, személyesen ugyan senki nem jö el a közgyűlésre.

Az alapszabálynak éppen ezen pontja az, mely miatt a vidéki részvényesek kifogást emeltek a törvényszéknél. — Ezt tehát ezuttal meg kellene változtatni, annyival is inkább; mert az alapszabály ezen szakasza a vidéki részvényesekkel szemben méltánytalan és sehol nincs gyakorlatban, s mert ha az alapszabály úgy marad: a vidéki részvényesek mind elmaradnak, illetve kilépeak az intézetből, s ez nagy veszteség lesz.

— Az adózók figyelmébe. Városunk adóügyi tanácsnoka a jövedelmi pótadó kirovársra hívja fel hírdetményileg városunk adózó közönségét. — Az adózók azonban nem igen szoktak törődni ezen felhívásokkal; pedig sok illetéktelen kirovástól mentheti meg az adózó magát, ha az adótörvényeket ismeri, vagy a hivatalos figyelmetéseknak eleget tesz.

A jövedelmi pótadó ugyanis az egyéb adókon túl az adózónak tiszta jövedelme után rovatik ki és pedig a következőképpen: vétetik a földadónak 5-rés összege, a házbér- és házosztályadónak tiszterese; a II-od és III-ad osztályu kereseti adónak nyolcszorosra, a tőkekamatadónak tiszterese, s az így megállapított jövedelemből először levonatik az illető egyenes állami adója, azután pedig a birtokára bekebelezett adósság kamata.

P. o. ha valakinek van 50 frt. földadója, ez, ötszörösen véve, 250 frt jövedelem után rovatik meg jövedelmi pótadóval, és pedig: minden 100 frt jövedelem után 3 frt 50 krral. Így tehát, akinek 50 frt földadója van, ennek a jövedelmi pótadója törvény szerint 250 frtra vett jövedelméből levonatik először az 50 frt adó, azután a fenmaradt 200 frt után fizet 7 frt jövedelmi pótadót; de miután a törvény megengedi, hogy az így megállapított jövedelemből levonassék az adózó birtokára bekebelezett adósság kamata is; annál fogva az adótanácsi hivatal minden évben felhívja az adózókat, hogy jövedelmi pótadójuk apasztása érdekéből vallják be a bekebelezett adósságokat is, hogy ennek kamatát le lehessen útni a törvény alapján jövedelmi pótadó alapjául szolgáló jövedelemből.

Igen sok adózó van, ki, ha bevallaná adósságát, nem fizetne egy kr. jövedelmi pótadót se; de az emberek részint álszeméremből, részint hanyagságból elmulasztják e bevallást, s így fizetik azt az adót is, melytől szabadulhatnának.

Semmi egyébire nem figyelmeztetjük a közönséget csak arra, hogy aki bekebelezett adóssága után 100 frt kamatot fizet, az már 3 frt 50 krral apaszthatja adóját. — S hány ember van Szentesen, aki 1000 frt kamatot is fizet, s így évente 35 frt adóleengedéire számíthatna, s ezt meg is kapná; de elcsúszik tőle; mert vagy szégyenkezik adósságát bevallani, vagy elhanyagolja a bevallást, vagy nem is tudja, hogy így kedvezményre igénye van.

Mi tehát felhívjuk e körülményre az adózó közönség figyelmét. Van elég adó, ha illetéktelenül nem fizetünk is.

A bevallásokat e hó végéig az adóügyi tanácsnoknál kell megtenni.

A m. kir. közmunka és közlekedési ministeriumtól.

48477. szám.

A Kunszentmártontól Szentésig vezetendő, helyi érdekű gőzmozdonyu vasutat

a magy. kir. ministerium az 1880. XXXI-ik t. c. I-ső §-a alapján és

Ő császári és apostoli királyi Felségének Gödöllőn

1886. évi december hó 3-án kelt legfelsőbb elhatározása folytán a következő feltételek alatt engedélyezi, u. m.:

1. §.

Az engedélyes Szentés város jogot nyer egy, a pusztá-tenyő—kunszentmártoni helyi érdekű vasut kunszentmártoni állomásából kiágazólag, a tőkei pusztán át Szentésig vezetendő helyi érdekű, gőzmozdonyu vasut építésére és üzemeltetésére.

2. §.

Az engedélyes az engedélyezett pálya építésénél és üzemeltetésénél köteles jelen engedély-okmány tartalmához, továbbá a közmunka és közlekedési m. kir. minister által 1868. évi április hó 20-án 4973. sz. a kibocsátott s az országgyűlés által jóváhagyott ideiglenes vasutengedélyezési szabályhoz, valamint az 1878. évi XX. t. cikkel becikk-

lyezet vám- és kereskedelmi szövetség 8. §-ában elfogadott vasutüzleti rendtartáshoz és üzletszabályzatához, a mennyiben azok a jelen engedély-okmány tartalma, valamint a helyi érdekű vasutak számára 1883. évi július hó 29-én kibocsátott forgalmi szabályzat által módosított nem szenvedtek, ugyancsak az utóbb idézett forgalmi szabályzat-hoz, s végül a mindezekre nézve később alkotandó törvényekhez és a kormány által kibocsátandó rendeletekhez szorosan alkalmazkodni.

3. §.

A pálya építése és üzleti fölszerelése az engedélyes által készített s a kormányhoz átvizsgálás és jóváhagyás végett felterjesztendő általános és részletes tervezetek alapján fog eszközöltetni.

Az engedélyes különben úgy a tervek készítésénél, mint az építés kivitelénél alkalmazandó szerkezetet, a jelen engedély s az üzlet biztonságára való tekintetek által vont korlátok közt, szabadon választja meg.

A kormány fenntartja magának a jogot, hogy az építési terven változtatásokat tegyen, amennyiben ilyenek a műszaki vizsgálat, vagy jelen engedély-okmány 2-ik §-ában érintett ministeri rendelet 6. §-a határozata szerint foganatosítandó közigazgatási bejárás eredménye, vagy az építés tartama alatt teljesített egyes vizsgálatok nyomán a pályaszolgálat, valamint a közforgalom érdekében és a pálya fenállásának biztosítására, nemkülönböztetve a törvényes határozmányok teljesítése szempontjából szükségeseknek fogynak találni; ezek által azonban a már egyrészt az eszközölt elővizsgálat, másrészt a közigazgatási bejárás folytán meghatározott pályanyom változást nem szenvedhet. Magától értetik egyébiránt, hogy ez által az engedélyesnek az engedély-okmányban biztosított jogai sérelmet nem szenvedhetnek.

Ha az építés kivitelénél gazdálkodási, vagy üzleti tekintetből akár a pályavonal, akár a részlettervek megváltoztatása kíván-

tosnak vagy szükségesnek mutatkozik, ily változtatások megengedése a kormánytól lesz kikérendő.

Magától értetik, hogy az engedély-okmányban a pálya kiépítésére vonatkozó határozatai változást ezáltal sem szenvedhetnek.

4. §.

A pálya alépitménye egy vágányra készíthető s ehhez képest a terület kisajátítása annyi térfogatra szorítkozhatik, amennyi egynyomu sin-uthoz és kiterőkhöz, nemkülönböztetve az állomásokra megkívántatik.

Mihelyt az engedélyezett vonalon annyira növekedett a forgalom, hogy az évi elegendővel kilométerenként 14,000 o. é. frtot ezüstben meghalad, akkor az engedélyes köteles a kormány kívánatára, minden kártalanítás nélkül, egy második vágányt létesíteni.

Ezen kötelezettség teljesítésére azonban engedélyes csak az engedély tartalmának első 70 éve alatt kényszeríthető, az utolsó 20 év lefolyása alatt a második vágányt csak az állam részéről nyújtandó, egyezségileg meghatározandó kártalanítás mellett, köteles előállítani.

5. §.

A munkálatok létesítésére és az üzlet berendezésére nézve egyrészt a m. évi május 17-én felvett engedélyezési jegyzőkönyvben megállapított részletes határozmányok, másrészt az alább következő általános szabályok lesznek irányadók, fentartatván a közmunka és közlekedési m. kir. ministerium részére a jog, hogy egyes kivételes esetekben úgy a részletes határozmányoktól, mint az általános szabályoktól eltéréseket engedélyezhessen.

a.) Alépitmény.

A maximál emelkedés vagy esés 5⁰/₁₀₀-al állapítatik meg. A kanyarodásoknak a nyílt pályán 300 méternél kisebb félátmérővel nem szabad birniok.

TÁRCA.

Milyen volt a tél 126 évvel ezelőtt?

Tiszteletes B é l á d i uram, a szentesi ref. egyháznak egy egész és egy negyedszázaddal ezelőtt élt érdemes lelkipásztora, lelkipasztoroskodásának ideje alatt Szentesen úgy az egyháznál, mint a városban történet érdekesebb dolgokat hűen leírta az utókor számára. Az általa írt — sok emlékeztető dolgot fenhagyó, — vaskos könyvben feljegyzését találjuk az időjárásnak is. S ezen feljegyzésekből csakugyan az tűnik ki, hogy hajdan komolyabb telek jártak, mint amilyenek a mai nemzedék szokva van.

1751. telén, nemzeti Médi Mihály uram bíráskodásának idejében, nagy árvíz és irtózatot fagy volt. Ezen tél képet a következőképpen festi az öreg könyv:

1. Nem kevés bajt okozott a népnek ez az árvíz, minthogy mind Vekerre Kórógyra kompokat kellett készíttetni és révészeket állítani, mert már annyira emelkedtek a vizek, hogy nemely kutágások a Kórógy parton a vízből csak térdig vagy addig-seg érnek ki, és a benne termelt nádak csak az üstöke látszanék ki.

2. Olyan tsudálatos vízáradás ez mely még eddig is meg nem szűnt, hogy a kemény tagylato Télel hidegsége ennek semmit nem ártana, hanem valamely felé utját venne mindenütt szélben szabadon folya nagy sebességgel. Példának okáért: die 12. Jan. Olyan sebessen aradtott a Fertőről, hogy ha ma valaki a szél malom úján elindult, egyenesen a Soldos Demeter úr szállása mellett s azon túl mindenütt szárazon elmehetett, mire estére vissza tért volna lehetetlen vala azon az úton eljönni, hanem kénytelen volt a derekegyházi útra ki kerülni, ott is a hol az árvízben által lehetett jönni mivelhogy

már a Fertő össze szakadt a Kórógy utjával, majd kerékagyig ért azon nap.

3. Keserves tél vala ez, nemcsak hogy az árvíz elöntötte elborította sok gazdának szénait, hanem hogy sokaknak sőt többeknek a város lakosai között mind szállásokat, istállókat, aklaikat, s mind ezek körül lévő széna s szalmadéli takarmányokat felvette, úgy kellett éjjel nappal nagy sietéssel hordani mint néha napján a rabló Tatar előtt minémű sietéssel hordozkottak régi apáink, mindazáltal némelyik mégis (oly alkalmatlan Helyen lévén szállásaik) teljességgel minden takarmányokkal kárt vallottak, némelyek a jégben járást csináltak hozzá, valamint a széliből a mi javatskájja lehetett úgy hordogatták ki bátorságossabb helyre valami partra vagy hátacskára, némelyek ismét fenyő szalakat turdálván össze s azokon felette sok bajoskodással ülték vonták amit kaphattak, de (ami mind ebben legkeservesebb és bosszúságosabb volt) némelyek a hova kihordhattak is valami keveset a takarmányból és hirtelen a mint lehetett marháiknak valamely állást ahol helyet imigy amügy készítettek, ismét (melyet már ingyen sem gondoltak mert az attyáik is ott soha árvizet sem tudtak) újonnan őket felvette és tovább kergette s költöztette, panaszkodtak sokan, hogy harmadik helyeken is tartózkodtak, úgy, hogy eléggé nyomorúságaikat s kár vallásaikat senki elő nem számíthatja. Továbbá e télnek kemény kegyetlensége is nem kevésbé sanyargott bennünket, mert feljebb elmúlt egynehány esztendőktől fogva oly szertelen havazó szélvészesség fergeteget senki nem látott, mint ami némű die 10. Febr. és kivált 18-án s következő napokon volt. Ugyanis die 17 elkezdte Szerdán reggel a zápor eső hóval elegy, másik reggelig minden megszűnés nélkül; Csütörökön reggeltől fogva pedig az irtózató havas fergeteg szombatig, miad egyaránt éjjel nappal folettébb savanyú sebes és háboris széllel, szühatetlenül esett, emberael magasabb fúvásokat csinált; elgondolhatni valami . . . eléggé bizony lehetetlen kibeszélni, a takarmány és akol s enyhely nélkül lévő marháknak s gazdáinak mely igen keserves vala, semmi jót nem tehetvén, sokaknak marháikat a zivatar elhajította, utánnak menni lehetetlen s haszontalan vala,

oly idő volt azt mondhatjuk, hogy ha Isten meg nem enyhítette volna nem csak a barmok s oklalan állatok veszték volna el, de még az emberek életének is hatálos s veszedelmes lett volna; de ő fel-sege . . . die 24. megegyhitette.

Ez az idő volt az, melyben a megszorult és éhség miatt annyira megszelídült nyulak az árvíz miatt valami száraz hátra kiszorulván az ott lévő szállásra fényes nappal is menni és a takarmány alatt éledélni nem féltek, de valamint ők bátrak voltak vagy ugyan szemtelenek is, hogy valamennyiszor hajjalással elűztettek mindannyiszor mihelyt a kunyhóba bement az ember ők is a széna alá visszaza jöttek, úgy az ebek is nem annyira kegyetlenek voltak rajtok, melyek talán ő magok is a hideg miatt restellettek meleg fekvésekből felkelni, csak látatlan-nak tartván a nyulakat, mellettek s környúlotték való bugdácslásokat. Ez az idő hát (melyben hazugságot beszélni senki felőlünk ne vélje) mikor a nyulakat a szállások körül elevenen kézzel is fogták, ugyan bővéseken, mert soha miolta Szentés Szentés; soha mondom az időtől fogva eddig a nyulnak olyan bővése, mint most nem volt, utóljára már nem a husáért hanem csak a bőrért fogták az emberek. Ez alkalmatossággal történt dolgot teszük feljegyeznünk mely nemzeti Médi Mihály mostani Főbírák urnak asztalánál die 24 febr. Belső és külső Szemelyekből álló számos vendégeknak hallatokra a mezőről szintén most hozattott bizonyos hírül beszélte; tudaiillik: elsőben is, a sok alkalmatlan időkben már némely embereknek marháit az nagy éhség miatt döglének, ezé s ezé is megdöglött. Anakutána: Hogy a Farkasokis nagy kegyetlenséggel sokaknak marháikban nagy károkat tettek, ugyanis láttattak egy seregben néhol harminczketto együtt kóborolva prédát keresni. Végezetre pedig nevezetesen: Hogy ugyan nemzeti Főbíró urnak istállójában a szállásán egy farkast a Bérés fülénél fogva vont ki a jászolból vagy a marhák közül elevenen, szintén ezen a mai napon: t. i. Hushagyó kedd előtt való Vasárnapon.

Mindezekon kívül még a fűtőből is az napra megszűkültek sokan, hogy nemcsak kerítéseket nádfalakat itthonvaló akol tútéseket, de még istállókat

A pálya részletes kitézése alkalmával az általános tervezetben kitézött iránytól eltérések történhetnek ugyan, de az 1. §-ban megjelölt végpontok megtartandók lesznek.

A pálya szabályszerű keresztmetszelve a bevágásoknál és töltéseknél akkép létesítendő, hogy a korona szélessége ott, hol a sinek a talpfákon fekszenek, $3,2$ métert tegyen.

A kövecsgy a sinek lába alatt $0,25$ mtr. vastagságban és a sínlabák magasságában $2,8$ mtr. szélességben rakandó.

Az ágyazási anyag legalább $2,3$ részben kavicsos és legfeljebb $1,3$ részben homokkal létesítendő.

Tartalékul köteles engedélyes kilométerenként 40 köbméter kavicsot az építési tőkéből beszerezni.

A fedett, vagy boltozott átvezetők, nemkülönben a nyílt átvezetők ellenfalai téglából építendő, a nyílt átvezetők felszerkezete ából, a vízvezető csövek vasból vagy égetett agyagból állítandók elő.

b.) Felépítmény.

A pálya az első rendű vasutakéval egyenlő vágányszélességgel építendő.

A sinek, melyek acélból állítandók elő, folyómeterenként $20,0$ kilogrammal könnyebbek nem lehetnek és függő sinkötés alkalmazása mellett oly sűrűn rakott talpfákra helyezendők lesznek, hogy azok igénybevétele 4500 kilogramm keréknyomás alatt négyzet centimeterenként 1000 kilogrammot meg ne haladjon.

Engedélyes köteles a felépítményi anyagok $1/2$ -át, egy teljes váltót és keresztet, a szükséges talpfákkal együtt, az építési tőkéből beszerezni.

Mellékvágányok címén 2200 mtr. hosszúságnál több nem fog követeltetni.

A közönséges talpfák hossza $2,2$ méternél kisebb nem lehet, azonban úgy azok, mint a kitérők talpfái tölgy-, vagy telített puhafából állítandók elő.

A felépítmény egyéb anyagát és szerkezetét illető minden egyéb intézkedések a kormány által a részlettervek előterjesztésekor állapítatnak meg.

c.) Épületek, pályaelzárás, jelzések.

A felvételi épületek és őrházak téglából, ugyszintén a nyílt rakodók falai, nemkülönben az áruraktárak és szénraktár falai is a padozatig, téglából állítandók elő, míg a többi részök fából létesíthetők.

Az őrházak száma akként állapítatik meg, hogy az állomásokon levő őrházak betudása nélkül, minden négy kilométerre legfeljebb egy őrház essék.

Szentesen kettő, a közbenső állomáson egy váróhelyiség rendezendő be.

Közcélok, ugymint: a posta, távirda rendőrség, katonaság stb. részére megkívántató helyiségek előállítására az engedélyes nem köteleztetik.

A vízállomás berendezésénél kézzel hajtható szivattyúk, faviztartók, égetett agyag vízvezetőcsövek stb. alkalmazása megengedtetik és esetleg a mozdony közvetlen a kútból is meritheti vizét.

Az utak elzárására szükséges korlátok csak oly helyeken állítandók fel, hol a vonat közlekedése az utátjárótól legalább 200 meter távolságra észre nem vétethetik.

A pálya bekerítése, a védgátakat is ide értve, csak különös figyelemre méltó helyeken és ott szükséges, ahol a helyi viszonyok azt okvetlen megkívánják, ahol a pálya hosszában anyagárkok vonulnak el, ott kerítés nem szükséges.

A korláttal el nem látott utátjárásoknál a lassu menetet jelző álló táblák alkalmazandók.

Az engedélyes köteles egy üzleti távirduhuzalt létesíteni, amelyen az állomások közti távsürgönyözés eszközölhető leendő.

Ezen huzal számára azonban engedélyesek az állam által a vaspályavonal mentén

esetleg felállítandó távirdu-oszlopok használatát igényelhetik.

A lát-, hang- és harang-jelzők mellőzhetők, azonban a jelenleg engedélyezett vonalnak a pusztá tenyő—kunszentmártoni vasut vonalából kiágazása pontjánál villanyos távjelző állítandó fel.

A kézi és a vonatokon használt jelzőszerek a fenálló szabályok szerint rendezendők be.

d.) Állomások.

Köteles az engedélyes a jelenleg engedélyezett pályán, a szentesi végállomáson kívül, egy közbenső állomást létesíteni. Jogában áll ezen felül az engedélyesnek ezen állomások között a szükséglet szerint, s önként érthetőleg a kormány engedélye mellett, még további állomásokat és kitérőket is létesíteni.

Az állomások kiterjedése, valamint a kitérők helyeinek és kiterjedésének meghatározása, a közmunka és közlekedési m. kir. ministerium jóváhagyásának fentartásával, az engedélyesre bízatik.

Az állomások és megálló helyek azonban úgy helyezendők el, hogy szükség esetén megnagyobbíthatók legyenek.

A kunszentmártoni kiágazási állomás esetleges megnagyobbítási költségeit engedélyes sajátjából viseli, mely állomásnak közös használata iránt a pusztá-tenyő—kunszentmártoni vasutársasággal, a közmunka és közlekedési m. kir. ministerium jóváhagyásának fentartásával, egyezség kötendő.

e.) Üzleteszközök.

Üzleteszközök beszerzésétől, tekintettel arra, hogy az alábbi 6. §. szerint a vasut üzletét a m. kir. államvasutak igazgatósága fogja kezelni, s ugyanaz bocsátja rendelkezésre a szükséges forgalmi eszközöket, engedélyes felmentetik.

és házaknak fedeleit is felégetni kénytelenítettek, midőn az Eklésia szolgálóinak is különben túltörő nem lehetett . . . hanem egy kazal régi dudvas szalmát vett az eklésia egynéhány forintokot.

Végezetre e Télnék szertelen kegyetlenségét nevelte, hogy Hushagyó keddre másodsor állottak bé a folyóvizek a kemény fagy miatt erős jéggel annyira hogy szabadon járhattak akarmely teherrel, mindegy lévén a Kureza a Tiszával egész Bődig, semmi hátság vagy sziget kinem tetzven, sehol semmi nád vagy gyékény nem látszott mert az előtt, a viznek sebessége miatt lenyomattatván, elfagyott, csak az iszonyu sük jég volt mindenfelé. Nem is találtathatott volna sehol híg viz, hanem itt a Kureza mellett lévő fűzfákot túl a Hattyúk tsináltak valamely . . . melyhez igen nagy sereggel gyűlvén a városnak bánatos népét az ő harmóniás éneklésekkel örvendeztették éjjel és nappal, mint megannyi ékes szavú cimbalomokkal melyet aztán nemsoká követett az időnek engedelmissége.

Jöllehet pedig valamennyire már enyhüloe az idő, mindazáltal a sok vizek a baromjáró földnek nagyrészt elboritá, csak a kopár síkon kelle tengettetni a sovány szegény marhákat, oda is nagy veszedelmekkel és a gazdáknak sok károkkal usztatván a hideg vizeken által által, ahová hajtani akarnák, ugy hogy egy szóval keserves vala a hova valaki menni akar vala és ilyen . . . semmit se emlitsünk bár az árviztől felvételtett egynéhány itt való házakról, melyek a Kureza és Kis ér mellett szenvedtek, de sokkal kevesebbek voltak itt, mint néhol másutt, nevezetesen Vásárhelyen is, hol a Tabán mint a Noe bárkája ugy ült a víz között. De bezzeg meg betűlhetetlen lett a mi kárvallásunk inkább mint a Vásárhelyi uraméké, mert lakosaink közül sokaknak csak egy marok sem maradt a vetéseikből szárazon, többek a kiknek maradt meg ugyan valamely rész de tsak annyi helyen, ahol valamely hátassága volt a szántó földnek, mely sok keserves kárvallásokat a n. vármegye parantsolatjára conscribáltatott ugyan a Bees. Tanács, de mitso da hasznára lett a szegénységnek nints még értésükre.

E rettenetes mórd Telet igen szép Tavasz követte mindennek termékenységével.

Hova lett a menyasszony?

— BESZÉLY. —

Irta: ERZSIKE.

Folytatás. (6)

Évek után évek multak el. Balogh Mihály uram szép fekete haja egészen megfehéredett; Balogh Mihály pedig, az a fennhéjázó, büszke asszony, ki testi erejének és szépségének tudatában, sokszor büszkén mondogatta el, hogy az ő familiájában nem szoktak megöszülni és megösbülni a legvénebb korban sem, már egy összeroskadott öreg asszony, ki nagyon is megösbült és megöszült az idők sulyja alatt.

A szegyea és bánat emésztette fel ezen emberek testi erejét; leányokról már évek óta nem beszéltek, mintha nem is lett volna soha, s már a városban is régen elfeledték az eltűnt menyasszonyt, Kata Pál uram pedig fiával együtt a más világra költözött, ők is megszűntek tehát kárörömmel gondolni a Balogh Mihályékát ért csapásra; a többi szomszédok, ismerősök és atyafiak pedig csupa kiméletből soha nem említették Baloghék előtt ezt az esetet, s így az eltűnt leányt feledni látszott mindenki örökre; de csak látszott; mert bizony, ha nem beszéltek is a szülők róla soha, azért nem feledték egy percre sem.

Varjacs Gábort pedig nem lehetett rábirni, hogy eltűnt felesége ellen válópert indítson, vagy megösbüljön. Hiába való volt Balogh Mihályék bitatása is. Az esküvője után nyomban feleség nélkül maradt legény előbb azt mondta, hogy majd megkerül még az ő felesége, kinek ő mindig kész lesz megbocsátani, s később, midőn a feleség csak nem került meg, Varjacs Gábor is hallgatott és úgy tett ő is, mintha örökre feledte volna szerencsétlen házasságát; de azért semmi lépést nem tett aziránt, hogy ezen házasság köteléke alól felszabadíttassa magát.

Balogh Mihály uram egy napon, midőn már 20 év mult el a menyasszony eltűnése után, nagyon rosszul érezte magát s olyan sejtelmek támadtak, hogy ő nem él már sokáig; elhívatta tehát a jegyzőt, hogy végrendeletet csináltasson vele.

Már meg volt a végrendelet, mely szerint Ba-

logh Mihály és felesége összes vagyonukat Varjacs Gáborra hagyták.

A jegyző kifogást tett ezen végrendelet ellen; mert azt állítá, hogy Piroška még előkerülhet.

— Ha előkerülne is, — mondá Balogh Mihály uram, szomoruan rázva fejét, — kitagadnam minde-nemből.

— Örökre! — szolt igenlöleg Baloghné.

A végrendelet tehát meg volt. A szomszédoktól öt embert hívtak össze annak aláírására és tanujául annak, mely szerint az eltűnt menyasszonyt Balogh Mihály összes vagyonából kitagadta.

Varjacs Gábornak azt mondta Balogh Mihály, hogy: ez a vagyon ugy is a tied lett volna a leányom után, legyen most a tied nála nélkül.

A végrendeletet már az ötödik tanu is aláírta, de még az egész társaság együtt volt Baloghék tszta szobájában, mikor egy idegen ember köszöntött be a házhoz, ki azt mondá, hogy Balogh Mihály uram-mal és asszonyommal volna egy parkomoly szava.

A jegyző, Varjacs Gábor és a tanuk atmentek a másik szobába, s az idegen, mikor a két öreg egyedül maradt, azt mondá, hogy: „Én a kigyelme-tek leányától jövök azzal az izenettel, hogy: ha megbocsátanak neki, akkor haza jön gyermekeivel együtt.”

Az idegen, mintha ki lett volna neki szabva, hogy mit és mennyit mondjon, egy szót se szolt többet, hanem várta a szülők válaszát.

Balogh Mihály sápadtan, szomoruan nézett az idegenre, s kevés gondolkodás után azt mondá neki, hogy: mondja meg kigyelmed annak, aki küldte, hogy Balogh Mihálynak a leánya meghalt örökre.

— Tehát nem bocsát meg neki kigyelmed?

— Soha!

Baloghné szemeiben az engesztelődés könyei rezegtek; de férje szavait ő is ismétlé.

Az idegen felkelt és azt mondá, hogy: „majd elmondom a kigyelme-tek izenetét,” — azzal tavozott, s mivel Balogh Mihály uram nem kelt fel, hogy kikísérje, az asszony tette meg ezt a tisztességet, s midőn az idegen a kiskapuban elköszööt, azt mondá, vagy inkább sugá neki Baloghné asszonyom, hogy: „mondja meg a leányomnak, hogy az Isten áldja meg!”

(Folyt. köv.)

6. §.

Az engedélyes az üzletkezelés átadása, illetve átvétele iránt a m. kir. államvasutak igazgatóságával egyezsége fog lépni. Az e részben kötendő egyezés csak a közmunka és közlekedési m. kir. ministerium jóváhagyása után léphet életbe.

Köteles továbbá engedélyes a f. évi május hó 15-én felvett engedélyezési jegyzőkönyv szerint létrejött megállapodáshoz képest, a pálya és épületek felszerelési és leltári tárgyainak, valamint az elhasznált anyagoknak szállítása iránt a m. kir. államvasutak igazgatóságával egyezményre lépni, s az említett célokra szükséges összeget, legkésőbb az üzlet átvétel napjáig, a nevezett igazgatóságnak készpénzben rendelkezésre bocsájtani.

7. §.

Mihelyt a forgalom a jelenleg engedélyezett vonalon annyira növekednék, hogy az éjjeli szolgálat berendezése kívánatosnak, vagy szükségesnek mutatkoznék, az engedélyes köteles leendő a felvételi helyiségek, jelzés, pályafelügyelet s minden más, a rendszeres üzlet fentartása céljából szükséges intézkedésekre nézve a pályát a m. kir. kormány részéről az első rendű vaspályák részére kiadott szabványok s utasítások szerint kiegészíteni és berendezni s a kormány részéről teendő e részbeni intézkedéseket saját költségén foganatosítani.

Ezen kötelezettség teljesítése azonban csak az engedély-tartam első 70 éve alatt követelhető, a hátralévő engedély-tartam alatt pedig a pálya ily módoni átalakítása csak a kormány s az engedélyes közt e részben kötendő egyezmény alapján eszközölhető.

Végre köteles engedélyes a sineket és egyéb, az építésnél használandó anyagokat a belföldön beszerezni, azoknak külföldről leendő behozatalát a kormány csak azon esetben fogván megengedni, ha engedélyes kimutatja, hogy azok a belföldön hasonló feltételek alatt be nem szerezhetők.

8. §.

Az engedélyes köteles a részletterveket, az engedély-okmány kiadása napjától számított három hó alatt a kormánynak előterjeszteni, a pálya építését ezen tervek jóváhagyásától számított egy év alatt befejezni s a pályát a közforgalomnak átadni.

9. §.

A kormány fenntartja magának a jogot, hogy amennyiben más pályák beszakadása, pályaudvarok közös használata, kocsikölcsönzés és minden ezekért járó kárpótlás tárgyában az illető társulatok közt egyezmény nem jöhetne létre, egy ilyennek feltételeit meghatározza.

10. §.

A kisajátítási jog az 1881. XLI. t. c. értelmében az engedélyezett pálya kiépítésére az engedélyesnek megadatik.

11. §.

Az engedélyes köteles a jelen engedélyezett vasut üzletének megnyitása előtt a m. kir. postaigazgatástidejekorán megkeresni, hogy a posta szállítására vonatkozó részletes megállapodások, vagy a szállítási illetékek, az 1880. évi XXXI. t. c. 4. §-a értelmében kölcsönös egyezmény útján meghatározassanak.

A vasut üzlete tárgyában az igazgatóság és alárendeltjei, vagy utóbbiak közt váltott levelezés, a jelenleg engedélyezett vaspályán bérmentesen szállítható.

12. §.

Az engedélyezett vaspályá vonal mentén szükséges vaspályá üzleti távirda vezetéknek, a pálya indóházai és esetleg őrházain alkalmazandó utolsó elszigetelőig, esetleg a forgatható védjelző készülékekig való

kiépítését, a részletekre nézve az engedélyessel megállapítandó egyezmény alapján, a m. kir. távirdaigazgatás hajtja végre.

Kötelezve van ennél fogva az engedélyes a m. kir. távirda-igazgatást a távirda-építkezés elrendezése és a fent jelzett egyezmény megállapítása végett oly ideje korán megkeresni, hogy ennek a távirda-építkezéshez szükséges anyagok beszerzésére és távirdaépítkezéseknek a pálya megnyitásáig leendő elkészítésére elég ideje maradjon.

Engedélyes köteles megengedni, hogy a felállítandó távirda-vezeték oszlopai a pálya saját birtokán és területén állíttassanak fel, anélkül, hogy az engedélyes az elfoglalt területért jelenben, vagy jövőben kártalanítást követelhetne.

A távirda-oszlopok helyei, valamint a távirda-vezeték más megerősítési pontjai az engedélyes s a m. kir. távirdaigazgatás illető építési közgei által egyetértőleg és úgy állapítandók meg, hogy azok miatt sem a vasuti üzlet, sem az üzleti személyzet biztonsága veszélyeztetve ne legyen.

Engedélyes köteles azon esetben, ha az üzleti, távirda-vezetékekkel egyidejűleg állami távirda-vezeték nem építenék, a távirda-oszlopok és más távirda-építési anyagok összes árát s az összes távirda-építési költségeket, azon esetben pedig, ha egyidejűleg állami távirda-vezeték is építenék, az üzleti vezeték építésére fordított aránylagos részét a m. kir. távirda-igazgatásnak megtéríteni.

Mindkét esetben kötelezve van az engedélyes a m. kir. távirda-igazgatás kívánatára az előbbi pontban megnevezett távirda-építkezésekhez szükséges összegeket, az utólagos elszámolási kamattal előlegezni és a távirda-oszlopokat s a többi összes távirda-építési anyagokat az építendő pálya mentén, a m. kir. távirda-igazgatás által meghatározandó módon és időben, a már lerakott vasutvágányon saját költségén szétosztani.

Az üzleti vezeték átadásakor az engedélyes számlájára épített üzleti vezeték összes leltári állománya az engedélyes birtokába megy át.

Jogában áll azonban a m. kir. távirda-igazgatásnak a vaspályá mentén fenálló oszlopokra bármikor állam-távirda-vezetéseket alkalmazni, és ekkor a távirda-oszlopok, az állam költségén való fentartásának kötelezettsége mellett, a m. kir. távirda-igazgatás ingyen tulajdonába mennek át.

A vasutüzleti távirda-vezetéseket az engedélyes a m. kir. távirda-igazgatás szokott ellenőrködése mellett, kizárólag csak azon sürgönyzésekre használhatja, melyek a vasuti üzlet céljaiból az igazgatóság és alárendelt közgei, vagy az utóbbiak által egymás közt váltatnak.

Jogositva van azonban a m. kir. távirda-igazgatás, a pályáigazgatósággal egyetértve, ezen üzleti vezetéknek, amennyire az üzleti forgalom megengedi, úgy állami, mint magán sürgönyök továbbítására, illő ellenőrzés mellett, használatát kívánni és elrendelni.

Ez esetben azonban a használat módja és a távirás díjának az engedélyes s a m. kir. távirda-igazgatás közti megosztása külön egyezmény által fog szabályoztatni.

Hasonlóan külön egyezményben állapítatnak meg az engedélyes s a m. kir. távirda-igazgatás közt azon feltételek is, melyek a vaspályá mellett felépített távirda-vezetékek felügyeletét, fentartását s az azokon netalán későbbben a vaspályá-igazgatóság kívánatára eszközözendő változtatásokat, vagy áthelyezéseket s általában mindazon távirai ügyeket illetik, melyek a fentebbi pontok által még nem szabályozták.

13. §.

A menet- és szállítási díjak az engedélyezett pálya számára a következő határok közt szabotnak meg:

a) legmagasabb árszabási tétel személy- és kilométerenként:

az I. osztályban 5 o. é. kr. ezüstben,
a II. „ 3 „ „ „

Az I. osztályu kocsik az első rendű pályákon használt II. osztályu kocsikhoz hasonlóul szerelthetnek fel, a II. kocsiosztály részére pedig oly kocsik alkalmazhatók, melyek a többi pályákon a IV. osztályra nézve előírva, azonban padokkal látandók el.

Uti podgyásznál az egész jegyenként 25 kilogrammot meghaladó súlytöbblet 10 kilogrammnyi súlytételre; a gyorsáru pedig 5 kilogrammnyi súlytételre felfelé kikerekítendő. Minden 10 kilogramm podgyásztul-súlyért kilométerenként 0,4 kr., 100 kilogr. gyorsáruért pedig kilométerenként 4,8 kr. számítatik ezüstben.

b.) Az áruk szállítására nézve legmagasabb árszabási tételként 100 kilogramm és kilométerenként, és pedig: az I-ő darabáru osztályban 1,0 kr., a II-ik mérsékelt darabáru osztályban 0,80 kr. és a terjedelmes áruk 1,50 kr. állapítatik meg ezüstben.

A kőszén, só, tűz- és épületfa, trágya, kő, mész és téglá után, ha teljes kocsikomományokban szállítatnak, 100 kilogr. és kilométerenként, mint legmagasabb árszabási tétel, 0,52 kr. számítatik ezüstben.

A kocsikomományokban feladásra kerülő egyéb árukra nézve a mérsékelt darabáru osztály fentebbi tétele szolgál maximális díjtételként.

Az áruk osztályozása és a többi szállítási határozományok tekintetében, valamint a mellékilletékek (ide értve a kezelési illetékeket is), s végül a hullák, hintók, élő állatok, külön vonatok stb. viteldijai tekintetében is a m. kir. államvasutak vonalain fennálló határozományok és szabályok alkalmazandók.

Mihelyt az engedélyezett pálya tiszta jövedelme 3 egymást követő éven át a befektetett tőke 7⁰/₁₀-át meghaladja, jogában álland a kormánynak a díjszabásokat, az engedélyes meghallgatása mellett, megfelelőleg leszállítani.

Azon esetre, ha a törvényhozás a viteldijakat az összes vasutakra nézve szabályozná, e szabályozás ezen vasutra is érvényes leendő.

14. §.

Az engedélyesnek megengedtetik, hogy a szedendő vitel- és fuvardijakat belföldi ezüst pénzben számítsa, oly képen, hogy az árkelet tekintetbe vételével járó illetékeket országos értékben tartozik elfogadni.

15. §.

A 13. §. értelmében meghatározott árszabások az engedélyes által időközben leszállíthatók egészben, vagy csak a tárgyak egyes nemeire, az egész vonal hosszában, vagy csak a pálya egyes vonalszakaszaire, egyik, vagy mind a két irányban, minden szállítási távolságra egyenlően, vagy növekvésük esetére nagyobb mérvben.

Az ekként leszállított árszabások az előbbeni mértékre ismét felemelhetők, de csak három havi alkalmazásuk után.

Ha egy feladó, vagy szállítmányozó bizonyos feltételek alatt fuvarbér leszállításban vagy más kedvezményekben részesül, ezekben részesíteni kell minden feladót és szállítmányozót, ki ugyanazon feltételeket elfogadja oly képen, hogy személyes előnynek semmi esetre hely ne adassék.

Mindezen kedvezmények szinleges díjvissztérítés (refactia) alakjában sem járhatnak.

16. §.

Az élelmi szereknek a belföldön beállott rendkívüli drágasága esetére joga van a kormánynak azok fuvarbérét, a drágaság tartamára, a maximál árszabás feléig leszállítani.

17. §.

A katonaság és katonai javak leszállított árszabások szerint szállítandók, és pedig egyrészt a cs. és kir. közös hadügyi és a m. kir. honvédelmi ministeriumok, másrészt a fenálló vasutársulatok közt 1877. évi szeptember 15-én megkötött egyezmény, illetőleg az 1878. évi január 1-én hatályba lépett katonaszállítási árszabás és ennek függeléke alapján.

A katonaszállítás iránt létre jött, vagy létrehozandó s az állam részére kedvezőbb egyezmények az engedélyezett pályára is érvényesek lesznek.

Alkalmazandók még ezen határozatok a pénzügyi, valamint az állami és hatósági, közbiztonsági őrségre, végül a fegyenczerekre is.

Az engedélyes köteles alkalmazkodni a katonai szállításokra vonatkozó szabályzathoz és az abban foglalt megállapodásokhoz és egyezményekhez, melyek által a szállításhoz szükséges felszerelési tárgyak beszerzése és készentartása a forgalmi eszközök és üzleti személyzet rendelkezésre bocsátása a forgalmi eszközök és üzleti személyzettel való kölcsönös kisegítés és a katonai egészségügyi célokra berendezett vasuti kocsihasználatára szabályoztatnak.

Köteles továbbá az engedélyes azon szerves határozmányok és szolgálati szabályokhoz is alkalmazkodni, melyek a hadi vasuti osztályokra s azoknak béke idején új építkezésekhez, vagy fentartási munkálatokhoz való használatára vonatkozólag a cs. és kir. közös hadügyministerium által kiadottak, vagy megállapítottak fognak.

Háboru vagy mozgósítás esetén köteles az engedélyes a szabadságosok és tartalékosok elszállítását lakhelyükhöz legközelebb eső állomástól rendeltetési helyükhöz legközelebb eső állomásig, kellő igazolás alapján, a katonai leszállított árszabás mellett eszközölni.

Végül köteles az engedélyes feltétlenül alkalmazkodni azon határozatokhoz, melyek a hadsereg, hadi tengerészet és a honvédség kiszolgált altisztjeinek alkalmazására vonatkozólag az 1868. évi XL. t. c. 38. §-ában és az 1873. évi II. t. cikkben megállapítják.

A fentebb felsorolt határozmányok és kedvezmények, önként érthetőleg, egyaránt érvényesek a szolgálatban utazó honvédségre, valamint azon csapatokra, melyek a hadsereg kiegészítő részét képezvén, a népjog oltalma alatt állanak.

18. §.

Az állami tisztviselők, hivatalnokok és szolgák, kik a vasutak igazgatása és üzlete felett örökös hatóságok megbízásából, vagy az állam érdekeinek ezen engedélyből folyó megóvása végett, vagy jövedéki célokból a vasutat használják és a hatóság megbízását igazolják, uti mállhakkal együtt, ingyen szállítandók.

19. §.

Oly feleken, kik a vasutat a vitel, vagy fuvarbér előleges kifizetése nélkül rosz hi szemüleg használnák, vagy a szállítmány nemének, vagy súlyának helytelen bejelentésével vagy más módon a vállalat megrövidítését célozzák, háromszoros árszabási illetmény lesz megvehető.

20. §.

Engedélyesnek megadatik a jog, hogy az engedélyezett vasutnak a pusztatényő—kunszentmártoni vasutal leendő egyesítése iránt az utóbb nevezett vasutrészvénytársasággal egyezségre léphessen s az ez ala-

pon alakítandó új vasutrészvénytársaságra jelen engedélyt átruházhassa.

Ezen egyesítés, illetve átruházás feltételeinek jóváhagyását a kormány magának fentartja.

21. §.

Az engedélyezett vasut felépítésére és megfelelő berendezésére szükséges tényleges tőke 440,000 frt., azaz négyszáznegyvenezer frtban állapították meg.

Az engedélynek az előző 20. §-ában említett átruházása esetére a fentebbi tényleges tőkének megfelelő s a pusztatényő—kunszentmártoni vasut építési tőkéjével egyesítendő névleges összeg megállapítása a kormánynak tartatik fenn.

22. §.

A kormány az államérdekek megóvása tekintetéből jogosítva van magának ugy a pálya építése, valamint az üzlet megfelelő felszerelése és folytonos jókarban tartása iránt minden részben meggyőződést szerezni és meghagyni, hogy a mutatkozó hiányok pótoltsanak.

A kormánynak joga van a részéről kiküldött közeg által az ügyvitel és pályagazgatást megvizsgálni és ellenőrizni.

A kormány által kiküldött biztosnak jogában áll az igazgató-választmány ülésében, valamint a közgyűlésekben, amikor azt jónak találja, résztvenni, nemkülönben törvénytelen vagy az állam érdekeire netán hátrányos, az engedély-okmánnyal ellenkező intézkedéseket felügyeszteti s erről a ministeriumnak további eljárás végett jelentést tenni.

Az ezen felügyeletért járó díjak fizetése alól engedélyesek az 1880. XXXI. t. c. 4. §-a alapján felmentetnek.

23. §.

A jelen engedélyezett vaspálya részére biztosittatik:

a.) Az építés tartamára a bélyeg- és illetékmentesség, az építési, illetőleg befektetési tőkének bármi módon való beszerzése, valamint az építés és felszerelés biztosítása céljából kötött minden szerződés, a pályatelekkönyvezésnél, a kölcsönök be- és kitáblázásánál előforduló összes beadványok és egyéb okmányok, ugy nemkülönben a pálya céljaira szükséges földterületek és dologi jogok átruházását, építési és felszerelési anyagok szállítását készpénz fizetéseknek, részvények átvétele mellett, vagy a nélkül való teljesítést, végre a hozzájárulás bármiféle más nemét, vagy módját tárgyazó okmányok részére.

b.) Bélyeg- és illetékmentesség a törzs- és elsőbbségi részvények, elsőbbségi kötvények, valamint az ideiglenes jegyek első kiadására.

c.) Teljes mentesség a nyilvános számadásra kötelezett társulatok és egyesületek adója, illetőleg a kereset- és jövedelmi adó, valamint a törzsrészvények, elsőbbségi részvény és kötvény-szelvényadó és végre a szelvény-bélyeg fizetése alól, az engedély-okmány keltétől számított 30 év tartamára; megszűnik azonban ezen adómentesség az üzletbe vétel napjától számított 10 év múlva, amint a vállalat tisztajövedelme a nevezett adóösszegeknek az üzleti számlába való felvétele után az engedélyezett építési tőke 6%-os kamatjánál magasabb leendő.

24. §.

A jelenleg engedélyezett vasuton a szállítási adó az engedélyezés napjától számított 10 éven át nem szedetik.

25. §.

Az engedély tartama a 2. §-ban idézett ideiglenes vasutengedélyezési szabály 9. §-a b.) pontja alatt kimondott oltalommal új vasut felállítása ellen a megnyitástól számi-

tott 90 évre állapították meg, mely napon véglegesen megszűnik.

Az engedély elenyészik akkor is, ha a 8. §-ban megállapított határidők a részletes tervek benyújtása, az építés befejezése, továbbá az üzlet megnyitására nézve meg nem tartatván, a határidők elmulasztása a fent idézett vasut-engedélyezési szabály 11-ik §. b.) pontja értelmében, különösen pedig, ha politikai és finandális válságok által nem igazoltathatik.

26. §.

Az államnak fentartatik azon jog, hogy a vasutnak tulajdon- és birtokjogát az engedély lejártá előtt megválthassa, ha egy oly fővonal létesítettik, mely a jelenleg engedélyezett vasut vonalával ugyanazon irányban lesz vezetendő.

Ezen esetben a megváltási ár gyanánt, ha a megváltás az engedély-okmány keltétől számított 10 év alatt történik, azon összeg fizetendő, mely az engedély-okmányban megállapított tőkének felel meg, 10 éven túl pedig az utolsó 7 év tiszta jövedelme vétetik a megváltási ár megállapításának alapjául, oly módon, hogy a két legmostohább év jövedelmének levonása után fenmaradó öt év jövedelmi átlag 5%-al tőkésítve, képezendi a megváltási összeget, mely azonban, az esetben, ha a vasut minden állományaiban és beruházásában üzletképes állapotban van, az engedély-okmányban megállapított építési tőkénél csekélyebb nem lehet.

27. §.

Az engedély megszüntével, valamint a pálya beváltásának bekövetkeztével, az állam az első esetben ingyen, az utóbbiban a 26. §. értelmében meghatározott évi járadék fizetése mellett lép az engedélyezett és jó karban átadandó pálya tehermentes birtokába és hasznélvezetébe, birtokába veszi különösen a pálya területét és földjét, a föld- és műmunkálatokat, a fel- és alépítményeket, minden hozzátartozókkal egyetemben, mint pályaudvarokkal, fel- és lerakódó helyekkel, a vasut üzletéhez tartozó épületekkel, az indulási és érkezési helyeken ör- és felvigyázó házakkal, minden felszerelvényekkel, ingó és ingatlanokkal egyetemben.

Valamint az engedély megszüntével, ugy a pálya beváltása esetében is az engedélyes, vagy jogutódjai megtartják a tartalékalap és a künn levő activ követelések tulajdonát, valamint azon épületeket, amelyek megszerzésére, vagy előállítására a kormány által azon határozott hozzáadással hatalmaztattak fel, hogy azok a vaspályának semmi tartozékát képezni nem fogják.

28. §.

Ha az engedély-okmányban, vagy törvényekben foglalt kötelességek megsértése, vagy mulasztása az engedélyes részéről ismételve fordulna elő, a kormány fentartja a jogot a törvényeknek megfelelő intézkedéseket megtenni, és a körülmények szerint az engedélyt még tartamának lefolyása előtt megszüntetnek nyilvánítani.

29. §.

A helyi érdekű vasutakról szóló 1880. évi XXXI. t. c. 7., 8., 9., 10. és 11. §§-aiban foglalt kedvezmények a jelenleg engedélyezett vasutra is kiterjesztetnek, viszont engedélyes aláveti magát ugyanezen törvény 2., 12., 13. és 14. §§-aiban foglalt határozatokra.

30. §.

Engedélyes köteles jelen engedély-okmány kiadása előtt 20,000 frt, azaz huszezer forintnyi biztosítékot készpénzben, vagy ova- dékképes értékpapirokban a m. kir. központi állampénztárnál letenni.

E biztosíték csak a pálya műszaki fölvizsgálatának akadálytalan befejezése után adatik vissza.

A föltulvizsgálat, engedélyes kérelmére, a pálya megnyitása után, amennyiben az évszak megengedi, azonnal megtartandó.

31. §.

Ezen engedély minden okmányszerű kiadmányai csak egy forintra szabott bélyegdíj alá esnek.

Budapest, 1886. évi december hó 15. én.

A m. kir. ministerium nevében:

B. Orczy Béla,

a közmunka és közlekedési m. kir. ministerium ideiglenes vezetésével megbízott ő felsőge személye körüli m. kir. minister.

Szentes népesedési viszonya 1886-ban.

Városunk 1886. évi népesedési viszonyának eredménye egyházak szerint a következők:

A reform. egyházban született összesen 576, meghalt összesen 567. (1885-ben született 650, meghalt 517.)

A születések és halálozások nemre nézve a következőképpen oszlanak meg:

Született 304 fiú, 292 leány, ezek közül törvényes fiú 272, leány 266, törvénytelen fiú 32, leány 26, iker-születés 3 esetben fordult elő, ezek között volt 5 fiú, 1 leány. Vegyes házasságból született 7 fiú, 14 leány. Halva született s szertartás nélkül temettetett el 33 fiú, 10 nő, meg nem állapított 2.

Meghalt: Szentesen 291 fi, 276 nő, ezek közül öngyilkos volt 9 fi, 7 nő. Szerencsétlen halállal kimúlt 4 fi, 1 nő; vidéken 5 fi, 1 nő. Az 5-ik életév végeig elhalt 118 fi, 98 nő; ezek közül 28 törvénytelen; 5 éven túl elhalt, nem házas: 127, házas: 137, özvegy: 87.

Házasságra lépett összesen 155 pár, és pedig: nőilen hajadonnal 117 pár; özvegy férfi hajadonnal 13 pár; özvegy nő nőilen férfival 6 pár; özvegy özvegygyel 19 pár; vegyes házasságra lépett 17 pár, törvénytelen itélettel felbontott 5 házasság. Az egyházba áttért 7, más egyházba lépett 10 egyén.

Confirmaáltak 109 fi, 124 nő, összesen 233. Urvaországával éltek összesen 3766-an.

A r. kath. egyházban született összesen 523, meghalt 335. (1885-ben született 551, meghalt 365.)

A születések és halálozások nemre nézve a következőképp oszlanak meg: született 268 fiú, 255 leány, ezek közül törvényes 489, törvénytelen 34. Meghalt 165 fi, 169 nő.

Házasságra lépett összesen 100 pár, ezek közül 14 vegyes házasság.

Az ag. evang. egyházban született összesen 19. Nemre nézve 11 fiú, 8 leány. A szülöttek közt 3 törvénytelen. — Meghalt összesen 14. Nemre nézve 10 fi, 4 nő. — **Házasságra** lépett összesen 3 pár.

A gör. kel. egyházban született összesen 14. Nemre nézve 11 fiú, 3 leány, ezek közül 1 törvénytelen ágyból. — Meghalt összesen 13. Nemre nézve 8 fi, 5 nő. — **Házasságra** lépett összesen 3 pár, ezek közül 1 vegyes házasság.

Az izr. hitközségben született összesen 57. Nemre nézve 37 fiú, 20 leány, valamennyi törvényes ágyból. — Meghalt összesen 22. Nemre nézve 13 fi, 9 nő. — **Házasságra** lépett 10 pár.

Született tehát Szentesen a lefolyt 1886. évben összesen 1209. — Meghalt 950, s így városunk lakossága összesen 259 lélekkel szaporodott.

Világfolyása.

A baljósítu háborus-hírek, melyek az utóbbi időben minden oldalról szárnyra keltek, talán soha sem hangzottak még oly fenyegetően, mint éppen a jelen pillanatban, amikor Európának már majdnem minden számba vehető állama lázas sietséggel fegyverkeznek. — A vészmadár fejünk felett csattogtatja szárnyait; itt is, ott is a háboru esélyeit vitatják, hogy minden pillanatban összecsaphat fejünk fe-

lett a láng, mely már ugyanis évek óta lappang alattunk, csak azt nem tudhatni még egész bizonyossággal, hogy valjon melyik oldalról fog az kitörni? — Egyelőre két nagy hatalmasságról tesz fel, hogy csak az alkalomra vár, t. i. Francia- és Oroszország; — majd egyszerre mérlegelik az Orosz- és Ausztria-Magyarország közt vívandó háboru esélyeit s a Német- és Franciaország közt kitörő bosszuálló háborut is.

Az európai fegyveres béke ily állásából tehát világosan látható, hogy Ausztria-Magyarországnak kétszer is meg kell gondolnia a következményeket, mielőtt Oroszországgal felvenné a harcot, amennyiben a jelen pillanatban nem számíthat feltétlenül Németország szövetségére, lévén az ő háta mögött a bosszuálló Franciaország, mely szintén nem kevesebb haderővel rendelkezik nálánál. Eddig ugyanis a német-osztrák-magyar szövetséget az európai béke főtámaszának tekintették, e reményünket azonban Bismark azon határozott kijelentése, hogy Németországnak semmi köze a Balkán-félszigeten történő dolgokhoz, lerombolta, s így méltán aggodhatunk a jövő iránt.

A német-osztrák-magyar szövetségre vonatkozólag különben, s hogy Ausztria-Magyarország akarhat-e háborut Oroszország ellen? egy tekintélyes német lap a következőket írja:

„Azután, a mi az osztrák-magyar-német szövetség terjedelméről köztudomásra jutott, elég ok van arra, hogy magában Ausztria-Magyarországban tagadó választ adjanak erre a kérdésre. Németország barátsága sohasem fog annyira menni, hogy német csapatok harcoljanak Ausztria-Magyarország oldalán Oroszország ellen. Ausztria-Magyarországnak azonban tudni kellene, hogy a háborut Oroszország ellen nemcsak a Balkánon, hanem Galiciában és Magyarországon is kell vívni, hogy továbbá a Balkánon egyetlen támpont sincs Ausztria-Magyarország számára, hogy a Szávától és Dunától egész az Adriáig föllázadnának a népek és a háboruak beláthatatlan következményei volnának Ausztria-Magyarország számára. Németország csak akkor állhatna helyt Ausztria-Magyarországnak, ha e monarchia érdekei támasztásának meg. A mit azonban Oroszország a Balkánon Ausztria-Magyarország ellen kereszttől akar vinni, azt Ausztria-Magyarország nem fogja megakadályozhatni. Ezért Ausztria-Magyarországnak iparkodni kell az összekötözést Oroszországgal elkerülni.

A külföldi sajtó újévi elmékedései is kivétel nélkül megegyeznek abban, hogy a háborut látják legvalószínűbbnek; de azért egyesek a béke nyilatkozatokról sem feledkeztek meg. E tekintetben Franciaország új külügyministere járt elől jó példával, fejtegetve a béke szükségességét és áldásos voltát, — Tisza Kálmán is a békebe vetette bizalmát, noha az meg is van ingatva, az orosz cár pedig egyenesen ököllel fenyegette minisztereit, akik a háborut akarják, Katkovot pedig, aki nem akarta lapjába felvenni az orosz hivatalos békeömlengést, mely Németországnak szólt, maga elé idézte. Katkov „kipirult arccal“ hagyta el a cár szobáját.

Ezek előrebocsátása után, nézzünk még szét a nagy világban.

Franciaországban a köztársaság a folytonos pártviszály miatt nem tud állandó kormányt alakítani s e miatt sok kűbaja van, — Anglia hasonló bajban szenved; itt is jönnek-mennek a miniszterek, akárcsak az Urbán lelke; ezen kívül az ir-kérdés is zsibbasztja hatalmát, külszövetséget pedig hiába keres, nem talál; mérgelődik, hogy szava keveset nyom a jelenlegi bonyolult helyzetben, mikor a Balkánért képes volna Oroszországot a levegőbe röpíteni; szeretne Ausztria-Magyarország szövetségese lenni, ennek pedig nem kell. Pedig lehetne rá szükségünk! — Olaszország még csak állana valahogy, pénze van elég; de ő meg a pápával huzott ujját, aki már is elhagyni készült Rómát s e részben már megis kereste az európai katolikus fejedelmeket, — az orosz cár kedélybeteg; haragszik Ausztria-Magyarországra, nincs megelégedve volt szövetséges kollegájával; Németországgal, s Ázsiában mégis háborura készül az angolok ellen, — a török sultán pedig hol An-

gria, hol meg Oroszországgal kacérkodik, a basák elvesztették fejüket az állam jövője iránt, melynek szétfoslása már aligha nem csak időkérdése. Bár a hosszú betegségek halál a vége, Törökország pedig régen beteg, azért még sem kívánjuk halálát. — Ausztria-Magyarországnak is meg van a maga ügye-baja, legnagyobb baja azonban mégis csak az, hogy nincs pénze, az ur pedig az, akinek ilyen is van bőven, — a bulgár-vízvály meg nemhogy megoldása felé közelednék, de mindegyre jobban bonyolódik, mérgeedik; a szobranje három tagu küldöttsége pedig hiába járta be az európai udvarokat, süket fülekre talált mindenütt s nincs kormány az öreg Európa hátán, mely a függetlenségéért küzdő Bulgariát partfogolni merészelné. Hjah, hjah! mert hát Oroszország néha kancsukával is szokta mérni az igazságot, néha pedig azt az emberek hátával is érintkezébe hozza. Hátha egyszer a medvét porolnák ki vele saját odújában?

Helyi és vegyes hírek.

— **Ujévi üdvözlét.** A körös-tisza-marosi ármentesítő társulat nagy tisztikara ujév első napján tesztületileg fejezte ki jókívánatát a társulat vezérigazgatója: Fekete Márton ur előtt. — A tisztikar nevében Szojka Gusztáv társulati főmérnök beszélt. Fekete Márton megköszönvén a figyelmet, a társulat tisztikarát felkérte, hogy a rájuk váró feladat pontos teljesítésével igyekezzenek őt hivatása körében támogatni; kiemelte egyszersmind, hogy a társulat tisztikara intelligenciájánál s nagy számánál fogva is nagy mértékben van hivatva a szentesi társas életet élénkíteni s ő e téren is kész vezére lesz mindenha a tisztikarnak.

— **A „Csongradmegyei Hitelszövetkezet“** már túl van a megalakulhatás kérdésén. Eddig haladja az 1200-at az aláírt részvények száma. Kunszentmártonban, Szegváron, Mindazenten, Csongrádon és Orosházán most folynak a részvényjegyzések és pedig igen szép érdeklődéssel. — A vidékiek tömeges részvény-jegyzésére nagy befolyással van az is, hogy a szentesi hitelszövetkezet alapszabályaiban ki van mondva, hogy a közgyűlésen mindenki csak személyesen gyakorolhatja szavazati jogát, mi annyit jelent, hogy a vidéki részvényes nem folyhat be az intézet vezetésére. Ez a megyei hitelszövetkezet 6 évre alakul, de minden évben, okt. 1-től december végéig vesz fel új tagokat, kiknek tagsági kötelezettsége a következő évtől kezdődik. — Ezzel az intézet állandósága van biztosítva. A szervező bizottság a jövő lapokban már közzé teszi az alakuló közgyűlésre szóló meghívást, s amennyiben a tervezetben 8 nappal a közgyűlés előtt teendő közzé a meghívás; az alakuló gyűlés f. hó 22-en meg is fog tartatni. Mi részünkről örömmel üdvözlöljük ezen megyei hitelszövetkezet megalakítását, mert minél több a pénzüntézet, annál inkább kiszorul az uzsorapénz. Olcsó hitel, a vagyoni existálhatás feltétele a társadatom minden rétegére.

— **Szesélyes időjárás.** Van is, nincs is telünk. F. hó 5-én feterdig erő hóval, zuzmarázos, hideg telünk volt, s 6-án már megindult az eső, s két nap óta 5-6 fokos meleg mellett cseperegve, elmosta a szép szánutatót. 7-én reggel fél 7 órakor még menydörgött is. Mondja azután valaki, hogy a természetben nincs ugrás?

— **A szentesi jótékony nőegylet** bálja nem f. hó 22-én, hanem 29-en lesz, mivel a nagyvendéglő termeit csak e napra kaphatta meg a nőegylet. A bál rendezését a nőegylet megbízásából városunk intelligens ifjai vették kezökbe, mi a nőegylet báljainak sikerét még inkább biztosítja.

— **Szerencsétlenség történt a nagyvendéglő nagyterme falának es menyezetének javítása közben.** Az anyány ugyanis munkálkodás közben összedőlt, s Lénart Lajos és Tóth Mihály segédek 4 öl magasból lezuhanva, összezúzták magukat; felegyógyulásukhoz azonban biztos remény van.

— **Az árvapénztári sikkasztás vizsgálatára** kiküldött Gundá Zoltán minisiteri számtiszt költséget 817 frt 64 kban állapította meg a ministerium, mely összeget f. hó 30-áig kell a városnak kifizetni,

— **Felfüggesztett hivatalnokok.** Sarkadi Nagy Mihály polgármester Szakál Mihály városi aljegyzőt és Mikec Pál adótisztet állásától felfüggesztette. A felfüggesztés indokait nem ismerjük.

— **A szentesi hitelszövetkezet igazgatósága** egy könyvelői, egy pénztárhozi és egy ügyézi állásra hirdetett pályázatot; f. hó 3-án lett volna a választás, ha az intézet cégjegyzése ellen formális hibák miatt a szegedi törvényszék kifogást nem tesz. Kétségtelen azonban, hogy könyvelővé Sugár Ármán, pénztárnokká Abbaffy László, ügyészé Soós Pál urak lesznek megválasztva, kik a volt segélyegyletet hasonló állásban kifogástalanul szolgálták.

— **Meghívás** A szentesi kaszinó-egylet f. évi január hó 16-án d. u. 5 órakor, saját helyiségében tisztújító rendes évi közgyűlést tart, melyben leendő részvétele az egyleti tagokat tisztelettel meghívja az elnökség.

— **Adakozások.** A szentesi ref. egyháznál a lefolyt 1886. évben egyesek és intézetek a következő nemes célú adakozásokat tették: 1. Az árva és szeretetháza: A szentesi takarékpénztár 10 forintot, Zsoldos Ferencz ur 50 frtot. — 2. Szegény sorsu és árva iskolás gyermekek téli ruházatának beszerzésére: Juhász János birtoknyilvántartó 10 frtot, M. Balogh Ferenc alapítványképpen 100 frtot, M. Balogh Sándor 2 frt 46 krt., néhai Lakos Pál alapítvány képen 300 frtot. 3. Az egyház közszükségeire nézve ugyancsak Lakos Pál, 400 frtot.

— **Kossuth Lajost** Székelyudvarhely város közönsége decz. 23-ikán tartott közgyűlésén egyhangulag és nagy lelkesedéssel a város diszpolgárává választotta meg.

— **Uj minister.** Baross Gábor államtitkár ő felsége a király közmunka és közlekedési ministerré nevezte ki. — Baross G. önénejből közdötte föl magát e magas állásra.

— **Bagi József végrendelete.** Midőn a vagyonszerző végperceit közeledni érzé, súlyos betegségének hírére hozzáietett fiaihoz és unokáihoz e szavakat intézte: „Vegyétek végintézkedésetül jelen szavaimat s tartádotok meg azt úgy, mintha irásban hagytam volna hátra számotokra. Először is: temessetek engem a pusztá földbe, ne pedig kriptába. Szerettem a földet nagyon s jól fog esni a hazai föld hantját érezni magamon. Másodszor: tartádotok meg a szürkémét, ne használjátok többé, adjatok neki holta napjátig kegyelemabrákot. Harmadszor: szeressétek egymást s az osztályozáskor össze ne tüsszettek holmi apróságokon.“ Temetésén az öregnek egykori társai közül csakis Sváb Jakab volt jelen, ki rendkívül megkönnyezte; testvérét Bagi Imrét a vesztesség fájdalma ágyba döntötte s most az ő élete miatt is aggódnak.

A Kincsem sorsjegyek főnyereménye. A Kincsem-sorsjegyek főnyereményének tulajdonosa ma jelentkezett. A szerencsés, a kit Fortuna istennő szelesége ez egyszer boldogított, Tenora József, és Kwassitz-ban Morvaországban lakik. — A második tízezer forintos főnyeremény tulajdonosa is fölvetta már a nyereményt. Fényes Littkén Magyarországon lakik és Révésznek hívják. — Egy különös véletlen hozta magával, hogy ezen szerencsesorsjegyek a kezelőség által már előbb négy más félnek küldettek át, de egyik sem tartotta meg, és így a gondviselés által nekik szánt szerencsét önmaguk játszották el.

— **Inség.** Fehérmegye rendkívüli közgyűlése, a mult évi rossz termés következtében s a jövő tavasszal beállható inség elhárítása céljából, ehatározta, hogy a megye 10,000 frtos kölcsönt vesz föl az államkincstárból az inséges közmunka napszámdíjak céljaira.

— **Tizenhatéves gyilkos.** A szegedi törvényszék m. év ápril havában 16 éves gyilkos ügyében hozott ítéletet. A gyilkos neve Kucsora József, a ki 1885. jan. 15-én Győrffy Istvánt megölte, mert felháborította, hogy mostoha apja egy új kedvese miatt veri az ő édesanyját. A törvényszék Kucsorát gyilkosság miatt 5 évi fegyházra, a kir. tábla 7 évi fegyházra, a kir. kuria pedig 15 évi fegyházra ítélte.

— **Pesztulnak a csángók.** Drubáczy György, a jászalfai deröz piébános levelet irt a M. Á. -nak

mezből közöljük a következőket: „A csángók ki vándorlása nálunk nagy zavart okoz. Kinek szülei maradtak itt, kinek gyermekei. A magyarságnak nincs már itt állandó jövője. Pár év mulva azok is megszűnnek magyarok lenni, akik itt rekedtek. November elején tizenkét család ment Magyarországra; a feleő vidékről tél-idején történnek kivándorlások.“ „Az idejé termés — írja tovább — Bukovinában silány volt. Andrásfalván Hadikfalván, Istensegitsen az egész határt elverte a jég. Romániából semmit nem kapunk s néplünk oda munkára nem mehet. Időjárásunk ma (dec 30.) meleg — hó nélkül.“

— **Hivatalos stílus** A veszprémi járásbíróság Deutsh Kálmán nevű egyén ellen kibocsátott köröző levelében következőleg írja le annak szökési esetét: „Deutsch Kálmán ügyvédi irodában alkalmazásban volt irnok Veszprém városából megkísérlett betöréses és ablakoni behatolással lopáson tettenkapás után, rendőrhatalóság általi megidézéskor ágybani betegség színlelése által, nyomozás elől menekülve, f. év december havában megszökött.“

— **Háromszáz ember égett el** pénteken este Madrasban, a 700,000 lakost számláló indiai városban. A kora esti órákban ütött ki a tűz egy kereskedő vigyázatlansága következtében az u. n. „fekete város“ ban levő népkert egyik termében s a fa-épület egy perc alatt lángokban állt. Épen vásár levén, a hegyekből sok mohamedán, hindu és örmény gyűlt össze, kik közt most a legnagyobb zavar és pánik keletkezett. Mindenki a kijáratok felé igyekezett; a tolongás közben fölfordították a bódékat és áru asztalokat, melyek utban álltak s így csakhamar tele lett a terem torlásokkal, melyek sok embert temettek maguk alá. A részben elgázolt, részben elégett 300 ember közt sok európai volt s ezért azt is gondolják, hogy a tüzet fanatikus indusok gyújtották.

— **Sok az elmebeteg.** A örültek száma a legutóbbi időben az egész országban, de különösen a fővárosban oly mértékben szaporodott, hogy sem az országos tebolydában, sem a Rókus megfigyelő osztályán nincs hely számukra. A Rókus kórház igazgatósága, hogy ujonnan érkező betegeknek helyet szerezzen, 11 betegnek a lipótmeezei tebolydába való átteleltetését kérte, azonban a belügyminister kénytelen volt azt helyhiány miatt megtagadni.

— **„Az Osztrák-Magyar Monarchia irásában és Képbén“** címmel Rudolf trónörökös kezdeményezése és védnöksége alatt megjelent nagy irodalmi vállalatnak most jelent meg a 27-ik füzet. Ez a füzet a Magyarországra vonatkozó résznek a 7-ik füzete s a magyar nemzet történetének egyik legerősebb korszakát, a Zrínyi-Nádasdy-féle összeesküvéstől (1670) a pragmatica sanctióig (1713) terjedő tartalmazza dr. Pauler Gyula alapos történelmi tanulmányra valló, élénk és érdekes előadásában. Ezt a füzetet is, mint az előbbieket, egykoru festmények, metszetek és gobelinek után készült számos rajz díszíti, a melyek nagybárra most jelentek meg először a közönség előtt. Összesen 15 kép és 6 facsimile van a füzetben. A díszes kiállítású füzet a Révay testvérek bizományában Budapesten jelent meg s ára 30 kr.

Figyelmeztetés.

Felhivatik és figyelmeztetik minden háztulajdonos, hogy a házak előtt elhuzódó járdákról a havat, sarat eltisztítsák, ha pedig a járda csúszós és sikamlós, annak homok, fűrészpor-, avagy hamuval való behintését eszközöltessék, az udvaraikból a szemetet, trágyát, hulladékot és tisztátalanságot 8 nap lefolyása alatt eltávolítani és az árnyékszékeket a tél folyamában kitisztítani szoros kötelezettségüknek ösmerjük.

A mulasztó háztulajdonosok Csongrád-megye köztisztasági szabályrendelete értelmében 2 frtól 20 frtig terjedő bírsággal fognak sújtatni; ezenfelül az árnyékszékek kitisztítása — muladékos háztulajdonosok kárára és költségére — hatóságilag fognak eszközöltetni.

Szentes, 1887. január 4.

Bendörkapitányság.

Eladó széna.

Egy, 40 kocsi jó gyepszénát magába foglaló kazal széna, mely a kunszentmártoni rakodó kertben van, eladó. Venni szándékozók forduljanak lapunk szerkesztőjéhez.

Bérlet.

A szentes vidéki-takarékpénztár házában, eddig postahelyiségül használt lakrész, 1887. ápril 24-től bérbeandandó.

Értekezhetni iránta

Bányai József,
igazgatónál.

ifj. Bartha Jánosnak

a csizmadia céhház melletti háza örök áron eladó, esetleg haszonbérbe adandó. Értekezhetni a tulajdonossal.

Hirdetés.

Van cserencém a n. é. közönség becses tudomására hozni, miszerint nálam a legzebb és izlés teljes

élővirág

CSOKROK,

menyasszonyi, ball stb. papir, selyem-, atlasz manchettaban, — továbbá Olaszországból hozott rózsabimbók és kamélia a legfrissebb állapotban kaphatók.

Szakmámba vágó mindennemű megrendelést a leggyorsabban és bármely időben eszközölök s a szolid kiszolgálásért felelősséget vállalok.

Összeköttetésem folytán a főtérén, Szépe Károly kereskedő ur mindennemű megrendelést elfogad részemre.

Hasonlóképen üvegházaimban cserépbén kamélia, primula és jácint, szép virágzásban és a legolcsóbb áron kapható.

Kegyes pártfogásért eszedzik

HOJDEK FERENCZ,
tű- és kereskedő kertész.

Ramovszky-Mayer féle kertben Szentesen.

Tánczos Sándor

I. t. 134. számú házában egy bolt helyiség van szent György naptól haszonbérbe adandó.

A csizmadia ipartársulat

I. t. 206. számú háza haszonbérbe adandó; Értekezhetni Soós Ferencz elnökkel.

Ertesítés.

Alulírott tudomására hozza a n. é. közönségnek, hogy nála, Horváth János ur kurczaparti házában (Kiss Zsigmond ügyed ur háza mellett) a mai naptól kezdve kitünő minőségű kőbányai és első magyar részvény-serfőzdei kedvelt

udvari sör

hordókban és üvegekben folytonosan kapható.

Midőn üzletének megnyitását tudomásra hozza, tudatja azt is, hogy 6 üvegtől fölfelé magánháza-hoz az üveges sört 22 krrel számítja, szállít.

Szentes, 1887. január 1.

ELSZÁSZER SÁNDOR,
sörjog-haszonbérő.

Szives megfigyelésül!

Ezerszer és ezerszer jónak bizonyult és orvosi tekintélyek, valamint számtalan magánsejtelmek bizonyítványai által kitüntetett készítmények.

Dr. MILLER mohnövénynedve

meglepető hatással van köhögés, rekedtség, torokfájás, elnyájkódás, keletkező gümőkör, egyáltalában a légzési szervek minden bántalmai ellen. — Tégelyben gyermekek és felnőttek számára.

Egy tégely ára 50 kr. o. ért. 3-6

Dr. MILLER vedbalzsama görccsök ellen.

Ezen balzsam a gyomor és belek nyákhártyáira erőstől és életől hat, a máj kiválasztását elősegíti és kitűnő szélhajtó szer. Sikeresen alkalmazható és különösen ajánlható gyomor-fájásnál, gyomorgörccsök, a gyomor puffadásánál, hányásnál, hasmenésnél és székürítésnél. Kellően hatása majdnem rögtön. Jótékony hatás továbbá váltólás és minden más hosszabb ideig tartott kimerítő betegségek utáni fellábadásánál, mivel az étvágyat gyarapítja és az emésztést nagyban elősegíti.

Ezen kitűnő szernek, különösen falu helyen, egy háztartásban sem kellene hiányoznia.

Egy üveg ára 1 frt 50 kr. Fél üveg 80 kr. o. é.

MILLER tyukszem-balzsama.

Csalátiatlan szer tyukszemek, szemölcsök és fájdalmas bőrkeményedések ellen.

Kitűnő hatása folytán ezen szer napról-napra növekvő keresletnek és elterjedésnek örvend.

Netalán előfordulható hatánerősségtől való megővése végett mindenki csak **MILLER tyukszem-balzsamát** kérni.

Ara egy skatnyijában levő üvegesének használati utasításával együtt 60 kr. o. ért.

Beküldetett.

MILLER J. gyógyszerész urnak BRASSUBAN.

Örömmel konstataim, hogy mindkét készítmény: mohnövénynedve és tyukszem-balzsama, egy nálam, mint némely pompában bevált. Várakozásomon túl megelőztem a sikerrel. Szonberg (Morvaország) 1886. április 3-án. Swarz Gusztáv kereskedő.

Szentesen valódián kapható GUNST LIPÓT fűszer kereskedő urnál, Szegeden Barcsay Karoly gyógyszerész és Hód-mező-Vasárhegyen Kiss Gyula gyógyszerész urnaknál.

A SZENTESI HENGERMŰMALOM részéről ezen-

nel közlirre tétetik, hogy az alább nevezett ÁRUK nevezett malomban kaphatók, és pedig:

- 1. Darca métermázsákné, zsák nélkül 4.20
- 2. Korpa " " " 4.—
- 3. Kása I. rendű " " " 11.—
- 4. Kása II. rendű " " " 10.—
- 5. Különféle buza és köles aljak aprójszágok-

nak és birkáknaak — jutányos áron kaphatók.

Szentes, 1886. december 23.

SZENTESI HENGERMŰMALOM.

Hirdetmény.

Értesítenék azon adózók, kiknek ingatlanait bekebelezett adósságok terhelik, hogy ezen adósságok kamatait — általános jövedelmi pótdadó leengedése czéjából — alólírott hivatalnál január hó folyamán bevallhatják.

Szentes, 1887. január 5.

Városi adóhivatal:

SZÁNTHÓ LAJOS
a. a. tanácsnok.

A cs. kir. szabadalm.

KÖSZVÉNY-SZESZ

általános Klosterneuburgi

GICHTFLUID

név alatt ismert (a rendőri, egészségügyi laboratorium által megvizsgálva és a cs. kir. szabadalom, valamint a törvény bejegyzett védjegy által forgalma biztosítva) valószínűleg különlegesség!

Köszvény és csúsz,

test, izom s ideggyengeség, az egyes idegek bénulása, hát és derékfájdalmak, altesti és a vastaghas görcsei, kólika, ficamodások, stb. ellen.

Ara: fél üveg 50 kr., 1 nagy üveg 1 frt., postán 15 krral több.

Főletét és postai sétküldés:

8-20 **HOFMANN A.**
gyógyszertara Klosterneuburgban.

Főraktár Magyarország részére:

TÖRÖK JÓZSEF

gyógyszertára, Budapestben, király-utca 12.

Továbbá kapható a következő gyógyszertárakban: Kassán: Wandraschek K Győrött: Petri P. Szegeden: Barcsay K. Versecen: Müller O. Triesztben: Pranden B. Eszéken: Di nes J. C. Csernowitzban: Alth. E. Krassóban: Kéglér F. Temesvárott: Jahner C. Klausmann és Albert, Debrecenben: Dr. Rotschnek, Szabadkán: Jóó, Szekesfehervárott: Say Rezső, valamint az osztrák-magyar birodalom legtöbb gyógyszerházában.

NB. Mindenkor csak a Klosterneuburgi köszvény-szész kérésre, s a törv. végülj megtekintendő.

Özvegy

Vecseri Lászlóné

házánál egy külön lakás, mely áll négy egymásba nyíló padolt szoba, konyha, kamra, pince, padlás és tűrevalósból, szent György naptól kezdve több évre haszonbérbe kiadó.

Eredeti McCormick
gabona-aratógép kéveketőve, vagy a nélkül és fűkaszaló-gépek a legjobb a világon.

Ugyis mindenemű gépek és eszközök a gazda sághoz kaphatók:
MÜLLER EMIL-NÉL BUDAPESTEN,
V., váci-körút 76.,
a McCormick Hrv. Mach. Comp. vezér-ügynöke Magyarország és a dunai államok részére. 2-30

Máriaczei gyomorcsöppek.
Kitűnő hatású szer a gyomor minden betegségeiben.

Főműhatatlan étvágyhiány, gyomorgyengeség, rossz illatú létekel, fel-furóadás, savanyú felbőssés, kólika, gyomorhurut, gyomorgégés, homok- és daraképződés, túlságos nyálkaképződés, sárgaság, undor és hányás főfájás (ha a gyomortól ered), gyomorgöres, szék-szorulás, a gyomor-nak étellekkel és itallal való túlterhelése, giliszták, lép-, máj- és aranyeres bántalmak esetében. Egy üveges ára használati utasításal együtt 35 kr.

Központi sétküldés Brady Károly gyógyszerész által Kremserben 43⁵ (Morvaország).
Kapható minden gyógyszerházban.

Óvás! A valódi máriaczei gyomorcsöppet sokat hamisították és utánozzák. A valódiság jelöl minden üvegen piros, a fenti védjeggyel ellátott borítékba kell göngyölve lennie és a minden üveghöz mellékel használati utasításon meg kell jegyezve lenni, hogy az Kremserben Gusek Henrik könyvnyomdájában nyomtatott.

Brünni KÉLMÉKET
elegans 11-20
őszir vagy téli öltözetekre,

3.10 méter kivevő szelvényben, mindenik épen egy férdöltözetre elégésége frt 4.80 igen finom frt 7.75, egynomabb frt 10.50, legesleg-nomabbat valódi gyapju szövetből.

Palmerston és Boy téli kabátokra méterje 2.50, egész 5 frtig. Loden 2.25 egész 3 frtig. Női posztók méterje frt 1.25-2.50 krig, megküld békinek is postautánvétellel. Feintuoh Fabrika-Niederlage
SIEGEL-IMHOF
BRÜNN.

Nyilatkozat. A fentebbi cég szöveti szilárd és izlésteljes kivitel, valamint kivált képen tartósság által tűnnek ki. Ezek elismert megbízható szilárdsága s rendkívüli munkaképessége egyszermind az iránt is kezeséget nyujt, mi szerint csak a legjobb áru pontosan a választott minták szerint lesz szállítva — Kiváratra fentebbi raktár mintákkal ingyen és bérmentve szolgál.

SIMA FERENC KÖNYVNYOMDÁJA
SZENTESEN.

Elvállal minden, a
könyvnyomdászat körébe vágó munkákat,
ugymint:
diszes számlák, jegyzékek és tudositó levelek, eljegyzési és esketési kártyák, izléses meghívók és táncrendek (szines nyomás vagy aranyozással), étlapok, városi és községi hivatalos nyomtatványok, ÁRJEGYZÉKEK, CIM-, ASZTALI ÉS NÉVJEGYEK, GYÁSZLAPOK, táblás kimutatások, időszaki és folyóiratok, hirdapok, művek, diszes kivitelű szalagaranyozások, IPAR ÉS KERESKEDELMI KÖRLEVELEK, ügyvédi és irodai nyomtatványok, levélpapírok és borítékok cégnomással, falragaszok stb. stb. minden szín- és nagyságbani gyors, pontos izléses és jutányos áron elkészítésére.

Ugyanitt a
„SZENTESI LAP”
című vegyes tartalmu hetiközlönyre, mely immár a tizenhetedik évi folyamába lépett, — előfizetések elfogadtatnak, hirdetések felvétetnek.